

**Програма фахового випробування при вступі на навчання за
спеціальністю 053 «Психологія»
(освітня програма Практична психологія)**

Випробування полягає в тому, щоб оцінити рівень навчальних досягнень вступників зі спеціальності 053 «Психологія» (освітня програма Практична психологія), з метою конкурсного відбору для навчання в університеті.

Він передбачає перевірку знань, вмінь і навичок слухачів у розв'язанні професійних завдань, а також уміння використовувати нормативно-психологічну та довідкову літературу, оформляти необхідні документи.

**Метою фахового випробування є оцінювання знань та вмінь
вступників щодо:**

- особливостей професії практичного психолога;
- напрямків професійної діяльності психолога;
- особливостей роботи психолога у надзвичайних ситуаціях;
- етичних принципів роботи психолога;
- особливостей психологічного відбору, психологічного супроводу службової діяльності, атестації персоналу;
- принципів кризової допомоги;
- основних методів діагностики кризової особистості;
- особливостей збереження та зміцнення психологічного здоров'я особистості;
- методів та технологій надання психологічної допомоги кризовій особистості;
- сфери знань про психологічні теорії, концепції, школи загальної та вікової психології;
- сфери знань наукових досягнень основних психологічних шкіл та вчень клінічної психології, патопсихології, психокорекції.
- сутності, змісту та особливостей розвитку наукових знань з проблем вікової фізіології та валеології;

- навичок оцінювати, аналізувати ступінь патологічної схильності до суїцидальної поведінки;
- вивчення фізіологічного розвитку людини, її способу життя;
- визначення значущості психологічних теорій, концепцій, ідей з вікової психології, та використання їх в практичній діяльності;
- усвідомлення місця і ролі основних психологічних теорій, їх вплив на еволюцію сучасної науки;
- методології психологічного дослідження в діяльності у надзвичайних ситуаціях;
- принципів проведення психодіагностичного дослідження та правила інтерпретації його результатів.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове випробування включає в себе наступні навчальні дисципліни та теми:

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Розвиток психології як науки, її предмет та завдання.
2. Загальнонаукові та спеціальні принципи психології.
3. Методи дослідження в психології.
4. Основні психологічні школи, напрями і концепції.
5. Поняття про свідомість.
6. Поняття про відчуття.
7. Класифікація відчуттів.
8. Уява і творчість.
9. Поняття про діяльність.
10. Мета і мотиви діяльності.
11. Поняття про емоції і почуття, їх види.
12. Поняття про темперамент, властивості темпераменту.
13. Поняття про акцентуації характеру, їх види.
14. Охарактеризуйте поняття особистості, її структуру.
15. Психіка, її рівні та системи.

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

1. Характеристика вікової психології як галузі науки.
2. Предмет і завдання вікової психології.
3. Структура предмету вікової психології.
4. Основна проблематика вікової психології.
5. Етапи розвитку вікової психології.
6. Чинники соціалізації особистості
7. Проблема періодизації психічного розвитку.
8. Ознаки психічного розвитку.
9. Місце раннього періоду в психічному розвитку.

10. Місце дошкільного періоду в психічному розвитку.
11. Місце молодшого шкільного віку в психічному розвитку.
12. Місце підліткового періоду в психічному розвитку особистості.
13. Місце юнацького віку в психічному розвитку особистості.
14. Кризи психічного розвитку.
15. Основна проблематика психології виховання.
16. Проблема розвивального навчання.

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОРЕКЦІЇ

1. Екзистенційна психокорекція. Основні поняття і положення.
2. Гуманістичний напрям. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса.
3. Гуманістичний напрям. Логотерапія.
4. Методи поведінкової корекції. Метод систематичної десенсибілізації і сенсибілізації. Іммерсійні методи.
5. Методи поведінкової корекції. Біологічний зворотній зв'язок. Жетонний метод. Метод Моріта. Холдинг. Імаго-метод.
6. Психодинамічний напрям. Класичний психоаналіз З. Фрейда.
7. Психодинамічний напрям. Аналітична індивідуальна психокорекція А. Адлер.
8. Трансактний аналіз Е. Берна.
9. Когнітивний напрям. Когнітивно-аналітичний напрям. Реалістична терапія У. Глассера.
10. Когнітивний напрям. Раціонально-емотивна терапія (РЕТ) А. Елліса.
11. Когнітивний напрям. Когнітивний підхід А. Бека.
12. Гештальт-терапія.

ОСНОВИ ПАТОПСИХОЛОГІЇ

1. Предмет і завдання патопсихології.
2. Патопсихологічні методи оцінки розладів індивідуально-психологічних особливостей особистості.
3. Сутність поняття «патологія».

4. Етіологія та інтервенція депресивного психопатологічного синдрому.
5. Психічні та соматичні захворювання, при яких людина проявляє девіантну поведінку.
6. Психопатологічні феномени людей похилого віку.

ОСНОВИ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Предмет та об'єкт дослідження клінічної психології як галузі наукового пізнання.
2. Процедура обстеження психічнохворих.
3. Етіологія, патогенез та клінічна картина психічного захворювання «психоз».
4. Аномалія характеру людини – психопатія. Характеристика її видів.
5. Основні психопатологічні синдроми.
6. Алкогольний галюциноз. Два його види.
7. Характеристика групи «примежових» функціональних нервово-психічних розладів (неврозів).
8. Етіологія та інтервенція нервово-психічного захворювання «епілепсія».
9. Епідеміологія і умови виникнення, методи психологічної інтервенції психічного захворювання «шизофренія».
10. Етіологія та інтервенція психічного захворювання «маніакально-депресивний психоз».
11. Принципи побудови клінічного обстеження психічнохворих.
12. Етіологія та інтервенція психотичного стану жінки «післяродовий психоз».
13. Психічні розлади, що обумовлені соматичними або неврологічними захворюваннями.

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Соціальна психологія як наука.
2. Соціальні – психологічні проблеми особистості.

3. Соціалізація.
4. Соціальна установка та конформізм.
5. Психологія слухання.
6. Комунікативна сторона спілкування.
7. Інтерактивна сторона спілкування.
8. Конфлікт.
9. Перцептивна сторона спілкування.

ЕКСТРЕМАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Психологія кризи.
2. Особливості поведінки людей у екстремальних ситуаціях.
3. Посттравматичний стресовий розлад.
4. Насильство як джерело травми.
5. Хвороба як втрата здоров'я.
6. Психологія вмирання і смерть.
7. Життя в секті як втрата особистої свободи.
8. Тюремна криза як втрата особистої свободи.
9. Втрата роботи як професійна криза.
10. Правила поведінки людей під час надзвичайних ситуацій.
11. Техніки екстреної психологічної допомоги.

ПСИХОДІАГНОСТИКА

1. Спостереження як метод психологічного дослідження, його позитивні та негативні сторони.
2. Анкетування. Умови наукового застосування анкетування.
3. Вимоги до використання проєктивних методик.
4. Етапи проведення інтерв'ю.
5. Недоліки та переваги методу анкетування.
6. Поняття „надійність” і „валідність” тесту.
7. Основні правила складання анкети.
8. Види інтерв'ю.

9. Основні етапи експерименту.
10. Види тестів.

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

1. Структура проведення консультативної бесіди (завдання та напрямки роботи).
2. Система загальних, професійних і морально-етичних вимог, що пред'являються до психологічного консультування та до практичної роботи психолога-консультанта.
3. Сутність поняття: «консультативний вплив».
4. Роль гіпотез у психологічному консультуванні.
5. Базові принципи організації діалогу з клієнтом.
6. Значення використання паузи як засобу психотерапії.
7. Основні комунікативні техніки, що застосовуються в психологічному консультуванні.
8. Загальні принципи відбору ситуацій, про які необхідно опитувати клієнта.
9. Умови оптимального контакту з клієнтом.
10. Технологія укладання контракту на надання психологічних послуг.

ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Предмет, об'єкт та структура політичної психології.
2. Етапи формування та виникнення політичної психології як науково-прикладної дисципліни.
3. Характерні особливості політичної психології.
4. Суть політичної психології як частини політичної свідомості.
5. Функції політичної психології.
6. Особливості демократії в політичному житті сучасного світу.
7. Основні геополітичні світові тенденції і України.
8. Особливості політичної культури сучасної України.
9. Шляхи становлення демократичної політичної культури.

10. Особливості однієї з традиційних суспільно-політичних течій.
11. Можливості світової політики для забезпечення достойного, соціально-справедливого життя.
12. Основні права національних меншин у світлі глобалізаційних процесів, які забезпечує Україна.
13. Найважливіші світові політичні проблеми на сучасному етапі.
14. Заходи, що вживаються Україною для радикального оздоровлення міжнародних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. Монография. – Москва: Наука, 1980. – 336 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование. В 2-т.-М.,1982.
3. Антипов В.В. Психологическая адаптация к экстремальным ситуациям. – Москва: «ВЛАДОС-ПРЕС», 2002. – 176 с.
4. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. – К.: Знання, 2008 – 655 с.
5. Барабанщиков А.В., Давыдов В.Ф., Феденко Н.Ф. Основы военной педагогики и психологии: Учебн.пособие / Под. ред. Барабанщикова А.В. – Москва: «Просвещение», 1988. – 271 с.
6. Березин Ф.Б., Мирошников М.П., Соколова Е.Д. Методика многостороннего исследования личности. М.,1994.
7. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика Санкт-Петербург, 2003.
8. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической психодиагностике.– К., 1989.
9. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2007 – 968 с.
10. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія та педагогіка: Посібник / за ред. Варія М.Й. – Львів: „Сполом”, 2003. – 624 с.
11. Военная психология и педагогика: Учебное пособие / под ред. П.А.Корчевного, Л.Г.Лаптева, В.Г.Михайловского. – М.: «Совершенство», 1998. – 384 с.
12. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии: Информац.-метод. матер. к курсу «Общ.психология». – М.: Просвещение, 1986. – 272 с.
13. Диагностика, профилактика и коррекция стрессовых расстройств среди сотрудников Государственной противопожарной службы МВД России: Методическое пособие. – М., 1988.
14. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.Н., Пономаренко В.А. Готовность к деятельности в напряженных ситуациях. Психологический аспект. – Минск: «Университетское», 1985. – 205 с.
15. Загальна психологія: підручн. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. акад. С.Д.Максименка. – К.: Форум, 2000.
16. Загальна психологія: Навч. посібн. 3-14 / Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та інш. – К.: “А.Г.Н.”, 2002.
17. Закон про вищу освіту // Освіта. – 20-27 лютого 2002 р.
18. Закон України „Про пожежну безпеку”.
19. Закон України „Про правові засади цивільного захисту”.
20. Збірник завдань з загальної психології / За ред. В.С.Мерліна. – К.: Вища школа, 1977.
21. Казарновська Г.Б., Долинна О.П. Загальна, вікова та педагогічна психологія: Зб. завдань. – К.: Вища школа, 1990. – 142 с.

22. Козяр М.М. Екстремально-професійна підготовка до діяльності у надзвичайних ситуаціях. – Львів: „Сполом”, 2004. – 376 с.
23. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
24. Корчемный П.А. Психологическая подготовка лётного состава ВВС к активным боевым действиям в условиях современной войны. – М.: «Воениздат», 1990. – 286 с.
25. Конституція України.
26. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р. – К.: Ін Юре, 2001.
27. Лебедев В.И. Личность в экстремальных условиях. – М.: Политиздат, 1989. – 304 с.
28. Макаревич О.П. Психологія регуляції поведінки особистості у складних ситуаціях: монографія. – К.: Оріяни, 2001. – 223 с.
29. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 960 с.
30. Медицина екстремальних ситуацій: Навч. посіб. / Б.Р.Богомольний, В.В.Кононенко, П.М.Чуєв. – Одеса: Одеський державний медуніверситет, 2001. – 412 с.
31. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2001. – 487 с.
32. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології. – К.: Вища школа, 2000 – 183 с.
33. Наказ МНС України від 20.09.2004 р. № 65 “Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій”.
34. Наказ МНС України від 8 вересня 2000 р. № 594/4815 “Про організацію роботи підрозділів Державної пожежної охорони, що охороняють об'єкти на договірних засадах”.
35. Нещадим М.І. Військова освіта в Україні: історія, теорія, методологія, практика: Монографія. – К.: Київський національний університет імені Т.Г.Шевченка, 2003. – 852 с.
36. Немов Р.С. Психологія: В 3 кнг. – М.: Владос, 1995. – Кн.1– 576с.; Кн.2.– 496 с.; Кн.3. – 510 с.
37. Общая психодиагностика // под ред. А.А.Бодальова, В.Столина. М.– 1987.
38. Общая психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1986. – 464 с.
39. Осипова А.А. Справочник психолога по работе в кризисных ситуациях. – Ростов н / Д : Феникс, 2005. – 315 с.
40. Основи психології/ Під заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К.: Либідь, 1996. – 632 с.
41. Педагогика / Под ред. Ю. К. Бабанского. К., 1983.
42. Педагогика / Под ред. Ю. К. Бабанского, Г. Нойнера. Москва; Берлин, 1978.
43. Педагогика / Под ред. П. И, Пидкасистого. М., 1996.
44. Педагогіка / За ред. М. Д. Ярмаченка. К., 1986.

45. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. № 629 “Про затвердження Положення про порядок проходження служби особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту”.
46. Правила безпеки праці в державній пожежній охороні МВС України.
47. Професійна деформація особистості та шляхи її профілактики в умовах військової служби: Навч. метод. посібник. – К.: Академія ЗС України. – 32 с.
48. Психология экстремальных ситуаций: Хрестоматия / Составители А.Е. Тарас, К.В.Сельченко. – М.: АСТ; Минск: «Харвест», 2001. – 480 с.
49. Психология эмоций. Тексты. / Под ред. К.к. Виллюнаса, Ю.Б. Гиппенрейтер. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1984. – 288 с.
50. Психология личности: Словник-довідник. / За ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
51. Психология: Підручник / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.:Либідь, 2001 – 558 с.
52. Практикум з психології / За ред. Г.Г. Бикової. - Львів: Вища школа, Вид-во Львів. ун-ту, 1975.
53. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога. – М.:ВЛАДОС, 1999. Кн.2 – 480 с.
54. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: В 2 т.– М: Педагогика, 1989. – Т.1– 320 с.; Т.2 – 328 с.
55. Савчин М.В. Загальна психологія. Навч.посіб. У двох частинах. Ч.1. – Дрогобич, В – ча фірма “Відродження”, 1998.
56. Савчин М.В. Загальна психологія. Навч.посіб. У двох частинах. Ч.2. – Дрогобич, В – ча фірма “Відродження”, 1998.
57. Самонов А.П. Психологическая подготовка пожарных. – М.: «Стройиздат», 1982. – 264 с.
58. Самоукина В.М. Психология профессиональной деятельности. – Санкт-Петербург: «Питер», 2003. – 224 с.
59. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю.Головин. – Минск: Харвест, 1997. – 800 с.
60. Столяренко А.М. Экстремальная психопедагогика: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 607 с.
61. Указ Президента України № 283/2004 від 5 березня 2004 року „Положення про Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи”.
62. Указ Президента України від 10 жовтня 2005 р. № 1430/2005 “Положення про Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Ягупов В.В. Морально-психологічне забезпечення: Курс лекцій. – К.: Київський університет, 2002. – 349 с.
63. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика: познание людей по их внешности и поведению. К.: МАУП 2001.
64. Хрестоматия по психологии / Сост. В.В.Мироненко; Под ред. А.В.Петровского – М.: Просвещение, 1987. – 356 с.

65. Цимбалюк І.М. Психологія. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 216 с.
66. Ягупов В. Військова психологія. – К, 2003. – 656 с.